

The illustration features a stylized beach scene. In the background, there are three large, light blue waves. The foreground is a sandy beach with a series of dark brown footprints leading from the bottom left towards the center. A black silhouette of a person is walking away from the viewer towards the right. In the lower-left area of the sand, there are two seashells: a smaller, rounded one and a larger, more elongated one. The title text is written in a blue, hand-drawn font across the upper right portion of the image.

RUTA ABENTTANA POR MUXÍA

Xan X. Fernández Carrera

Esta ruta pretende percorrer todos aqueles lugares da vila muxiã relacionados coa biografía ou a obra do poeta Gonzalo López Abente.

Ao longo da súa extensa obra poética López Abente fai alusión a unha serie de espazos xeográficos situados na península sobre a que se asenta Muxiã: A zona da Ribeira, o monte Corpiño, o cruceiro do cabo da Grixá, a furna da Rechinola, as pedras da Barca, o camiño da Pel, a Camposa etc. Nomea tamén outros puntos xeográficos máis lonxanos pero que se avistan desde algún punto da península tales como o monte Facho, a furna da Buserana, a punta da Buítra ou o faro Vilán.

O roteiro parte do monumento que se lle dedicou ao poeta na súa homenaxe con motivo das Letras Galegas de 1971 e vai atravesando o núcleo urbano en dirección ao santuario da Virxe da Barca. De volta vense polo camiño da Pel e remátase no Coído.

López Abente

Ao longo das dez paradas que se seleccionaron no itinerario iranse achegando datos sobre a vida e obra do escritor muxián, sobre a historia da propia vila e leranse en cada unha delas o poema ou poemas relacionados co lugar no que nos atopamos.

PARADA 1: MONUMENTO DEDICADO A LÓPEZ ABENTE

Sitúase este monolito á entrada da vila, no xardín da Cruz. Levantouse co motivo de dedicarlle o día das Letras Galegas no ano 1971, oito anos despois do seu pasamento. O monumento representa a unha nai co seu fillo no colo agardando ao seu pai que vén do mar. Obra do escultor nigrariense Andrés Barbazán.

Monumento a G. López Abente

Con motivo desta homenaxe a Real Academia Galega publicou o libro "Monzas de froles bravas para a Nosa Señora da Barca", no que se recollen quince poemas que o escritor muxián lle entregou ao director da Academia Sebastián Martínez Risco, todos eles dedicados á Virxe da Barca. Tamén aparece na publicación un retrato de López Abente feito por Luís Quintas Goyanes, director do Museo Provincial de Belas Artes da Coruña.

MUXIA

Brandamente deitada no medio da ribeira
e ollando cara o ceo, acouga silenciosa
a branca e melancólica e doce compañeira
dos outos penedás da brava costa nosa.

Tecelana de ensoños, fabrica na almofada
as randa milenarias dos albos areales
que treman milagreiros, na mañán encaimada,
nos reflexos azús dos mariños cristales.

E nos días de inverno, cando a fera tormenta
desatada en furores enrabexada alenta,
envolta no mantelo de vaporosa bruma.

Satisfeita sorrie e soña adormecida
no leito mol e morno que a iauga remexida
ofrécelle con tombos e folerpas de espuma.

"Nemancos"

PARADA 2: A RIBEIRA E O PEIRAO DE DON MANOLO

A Ribeira era o centro de actividade de Muxía cando viviu o poeta. Esta praia facía de embarcaderoiro, por iso tamén se denominaba Praia das Lanchas. Aquí descargábase o sal destinado ao alfolí, a fariña para os fornos de pan e outras mercadorías que chegaban a través do mar desde os portos da Coruña ou Vigo. Don Manolo Lastres, coñecido tamén polo Millonario, tiña un almacén no baixo da súa casa, e tamén tiña barcos para o transporte, por iso construíu este peirao, o primeiro que se fixo en Muxía. Fundou tamén unha banca privada na que traballou como apoderado López Abente. Cando foi absorbida polo Banco Pastor, o escritor muxián pasou a traballar neste banco ata a sublevación militar de 1936, en que é afastado da súa vida laboral.

A familia Lastres foi importante en Muxía. Eduardo Pondal nun dos seus poemas en homenaxe aos compañeiros de estudos de gramática que se xuntaban en Nemiña, nomea a un Lastres de Muxía.

A ribeira de Muxía, ao fondo Peirao e Don Manolo

Aquí na Ribeira estaba o bôlo de Domingo de Deus ao que López Abente lle dedica un poema, no que manifesta a súa dor pola desaparición deste popular penedo. A través dunha fotografía tirada por José Lastres podemos saber como era esta pedra.

¡POBRE DOMINGO DE DEUS!

Era un enorme penedo,
Alto, redondo, que en pe
Vixilaba na ribeira
Batida polo nordés.

Nascera sabe Deus cando ...
os séculos ao correr
sen mosar súa fortaleza
pasaron por riba del.

Era mouro, requeimado,
esquivo, duro de seu,
pero tiña a alma nobre
e a enxebreza dun doncel,
emporiso algunhas veces
sentíase estremecer
ao recibir no seu seio
as apreixas da maré
ou beixos de ouro caídos
nunha poeira do ceu.

De tempos remotos viña
preso no seu duro ser
o espírito dun home
tolo ou poeta tal vez,
e por eso lle chamaban
como se chababa aquel
que enriba das súas costas
namorado falescéu:
soñador, tolo ou poeta,
ipobre Domingo de Deus!

As vagas enfurruñadas
desfixéronse aos teus pes,
os alentos tempestosos
pasaron sen te mover,
os anos non te crebaron
nen o raio te abatéu.

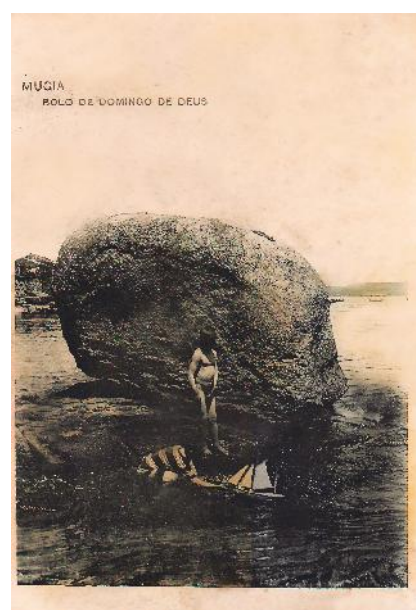
Túa mole rexa e moura
soubo lutar e vencer
que sempre fostes valente
ipobre Domingo de Deus!

Alto penedo, redondo,
ti sôo poidías caer
victima da treidoría
dunha grea de xudéus
como, os que crucificaron
a Cristo de Xerusalén.

Os homes enganadores,
solapados e sen lei,
esnaquizaron teu corpo
unxido pola vellez.

Non fica xa de ti nada,
alto penedo que en pe
vixiabas na ribeiras
batida polo nordés.

Para lembranza dos naços
as ondas que van e ven
marmuran con son dooridao
ipobre Domingo de Deus!

Bolo de Domingo
de Deus

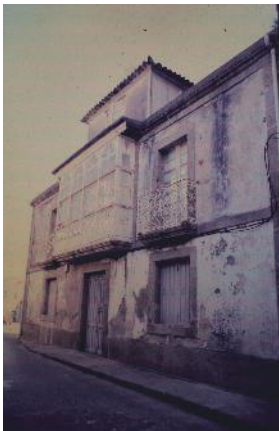
“Centileos nas ondas”

PARADA 3: CASA ONDE VIVIU LÓPEZ ABENTE

Sabemos que López Abente non naceu nesta casa, senón nunha situada no cabo da Grixá, non obstante, os máis vellos de Muxía recórdano sempre vivindo na casa da rúa Virxe da Barca.

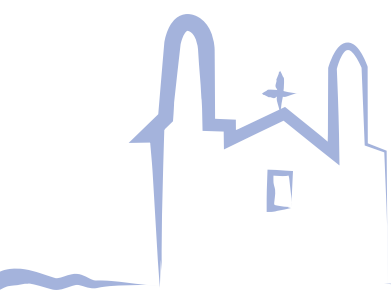
Despois da súa morte a casa foi vendida a un particular polos seus familiares, aínda que alguén manifestou o seu desexo de que fose mercada por algún organismo público para convertela en museo, mais esta idea non agromou. Agora vémolaa reformada, pero por fotografías que conservamos, sabemos que era unha casa de baixo e un andar, cunha bufarda enriba. Na planta baixa tiña unha porta, cunha fiestra a cada lado; en no primeiro andar unha galería central e unha porta con balcón a cada un dos lados. Na planta baixa era onde o poeta tiña o seu escritorio.

Casa de G. López
Abente

De par desta casa está a praza da Constitución, tempos atrás era o centro da vila onde se atopaba a Casa do Concello (edificio que ten as columnas de pedra). Nesta praza celebrábase o mercado e tamén as festas da romaría da Barca, ata que no ano 1947 pasaron ao "Malecón".

Nunha casa que fai esquina entre a rúa Real e a Rambleta, viviu o médico Leandro Abente Chans, tío do poeta Eduardo Pondal. Foi o primeiro Abente asentado en Muxía. Na súa casa aloxáronse Rosalía de Castro e Eduarda Pondal, sobriña súa, cando no ano 1853 viñeron pasar as festas da romaría da Barca. A irmá de Pondal faleceu contaxiada pola tifo e Rosalía tamén padeceu esta mesma enfermidade pero tivo a sorte de sobrevivir. Motivada pola súa estancia en Muxía a gran poetisa galega compuxo o poema "Nosa Señora da Barca" e a novela "La hija del mar".

PARADA 4: O CRUCEIRO DO CABO DA GRIXA

Cerca deste cruceiro estaba a casa onde naceu L6pez Abente, tal como el manifesta nunha carta que lle envia ao seu curm6n Horacio Berm6dez Abente, e que se recolle no pr6logo do seu libro Decr6a. "... un d6a coma hoxe 24 de marzal do ano 1878 6s catro da ser6n, que cadrou en domingo, con feira en San Isidro, abr6n os ollos a vida e pola fiesta da casa do Cabo da Grixas en que moraban meus pais, ollei craramente un outo cruceiro e que no seu cume agoniaba un martir cos brazos en cr6s. Aquel d6a escoitei a rapsodia mais sobribe e f6xeme segrel. Pillei un la6de e con ele ao lombo boteime a cantare polo mundo adiante ..."

Deste cruceiro parte a r6a Encarnaci6n, que leva este nome pola antiga capela que estaba situada de par da igrexa parroquial. Unha pequena construci6n do s6culo XVI, de forma cadrada e cunha porta de arco semicircular.

Cruceiro do Cabo da Grixas

Despois de deixarse arruinar, derrubouse na d6cada dos anos setenta do pasado s6culo.

O CRUCEIRO DO CABO DA GRIXA

Ao meu curm6n Xos6 Lastres

Ti, do Cabo da Grixas meu cruceiro,
unha historia me ensinas do pasado
na que un home pasou por embruxado
e chorou na cadea prisoeiro;
xa liberto do aldraxe mintireiro
ergueute agradecido nun calado
curruncho do seu pobo. -Agarimado
das raiolas do sol que vin primeiro,
de cote, cando os meus ollos che miran,
ven unhas sombras que incesantes viran
das tuas escaleiras a car6n:
un home c6 unha branca vestidura,
e, tras d6el, unha besta co-a figura
xigantesca e cornuda d6 un cabr6n.

"Nemancos"

PARADA 5: FURNA DA RECHINOLA

Panorámica desde a Rechinola

Esta pequena furna está situada no camiño da Barca, antes de chegar á denominada curva da Reverencia. Denomínase así por aniñar aquí as rechinolas, un tipo de andoriña.

Desde este lugar temos una boa panorámica sobre a ría de Muxiá e Camariñas, a Virxe do Monte e o cabo Vilán, onde se levanta o famoso faro, ao que López Abente Ibe dedica un dos seus poemas. Este faro foi o primeiro de toda a costa peninsular en dispoñer de luz eléctrica, por iso o seu resplandor destacaba na noite cando aínda todos os núcleos de poboación de arredor carecían dese tipo de enerxía. Este “brillante lostregar”, é un dos aspectos que máis Ibe chama a atención ao poeta muxián.

FURNA DA RECHINOLA

Tes nome de paxaro: Rechinola.
rechinola no berce da soedade
que o rexo mar agarimoso arrola.

No seo da túa oca escuridade
bule un anxeio, brila unha raiola
fuxe un eco a voar en liberdade.

Furna de Rechinola, con penedos
redondos e puídos polas vagas
e as ardentías que removen medos,
dentro do peito con remorsos pagas
o pecado mortal dos teus segredos
e a dor terrible das antergas pragas.
na brancura da espuma o teu alento
escribe caracteres misteriosos
que so descifra refungando o vento

O fogo dos desexos arelosos
que en lóstregos aviva o pensamento,
latexa no teu sangue e nos teus osos.

A túa moura boca, negra arca
que garda os froitos do teu cego afán,
olla a lus do muíño do Vilán
e sente o fervor místico da Barca.

Perto do santuario, frente ao faro,
teus ensoños o mar canta e arrola
miña amiga, tes nome de paxaro:
ifurna da Rechinola! ¡Rechinola!

“Centileo na ondas”

O VILAN

E quizais un xigante poideroso
Que ollándonos esta,
Cun ollo refulxente que alumia
Na azul inmensidã...

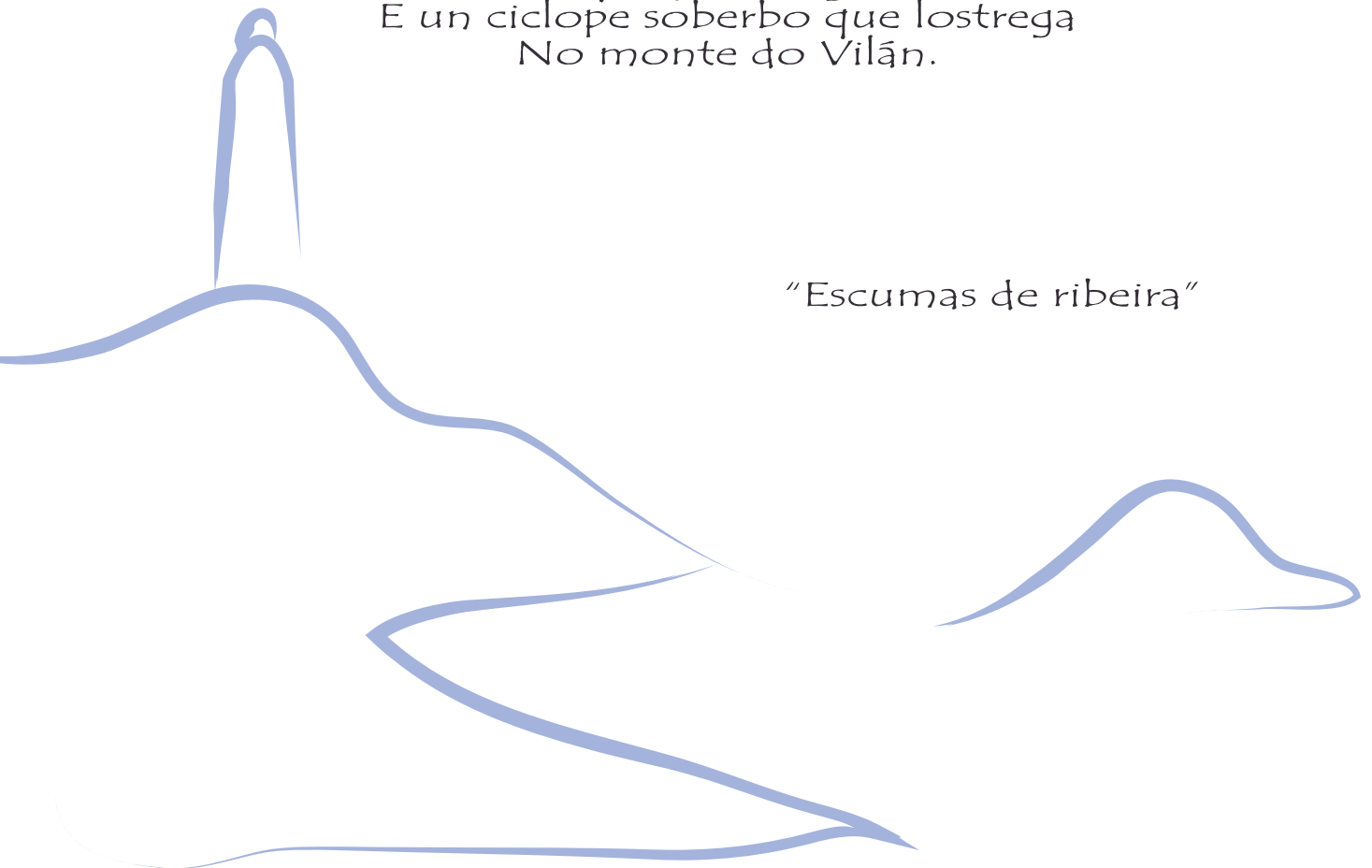
.....

Ben o vexo, antre a brétoma, alá lonxe,
Brilante lostregar;
Eu ben vexo antre a brétoma o seu ollo
Constante parpadear...

.....

É un cíclope soberbo que alumia
Aos que pola auga van,
É un cíclope soberbo que lostrega
No monte do Vilán.

“Escumas de ribeira”

PARADA 6: SANTUARIO DA VIRXE DA BARCA

O primeiro santuario da Virxe da Barca debeu fundarse ao redor dos séculos XIII ou XIV e os seus impulsores foron os monxes benedictinos do mosteiro de Moraimo coa finalidade de cristianizar o ancestral santuario de ritos pagáns, constituído polas pedras situadas na punta da Barca. O documento máis antigo no que aparece citado o santuario corresponde ao ano 1544, e trata sobre un preito mantido entre don Alonso García, comerciante muxián e procurador da capela da Barca, e Pedro Piñeiro, cura párroco de Santa María de Muxiá.

Na portada deste documento dise: “Fundose esta hermita que antes se llamaba lugar das Cruces por licencia del Arzobispo de Santiago Lope de Mendoza”. A capela que se reconstruíu ou construíu de novo na primeira metade do século XV, substituiría a unha anterior posiblemente de orixe románica ou gótica.

Santuario da Nosa Señora da Barca

Esta segunda capela foi substituída pola actual construída a comezos do século XVIII, a iniciativa do arcebispo frai Antonio de Monroy, sendo as obras custeadas por Juan Rivadeneira, Conde de Frigiliana e Aguilar, e a súa dona Alfonsa de Castro Villamarín e continuando as mesmas a súa filla Teresa de Taboada, casada con José Benito Lanzós Novoa de Andrade, conde de Maceda, señores das torres de Cereixo (Vimianzo).

A pesar de que López Abente era un fervente devoto da Virxe da Barca, como todos os muxiáns, na súa obra a penas aparece referencia a esta Virxe e a súa romaxe. No ano 1960, tres anos antes da súa morte, entrégalle un farto de poemas referidos a esta Virxe, ao presidente da Real Academia Galega, Sebastián Martínez Risco, poemas que serán publicados no ano 1971, por esta institución en honra da homenaxe que se lle dedicou nas Letras Galegas dese ano, baixo o título de "Monza de frores bravas para a Nosa Señora da Barca". O poeta fuxindo do costumismo e do popular, preséntanos neste curto poemario, unha Virxe sorrinte, milagreira e protectora dos seus devotos. Raíña do mar.

Procesión da Virxe da Barca

Tamén foi López Abente quen compuxo a letra do himno da Virxe da Barca, que a pesar do seu desexo de que este fose escrito en galego, as autoridades do momento non respectaron a súa vontade. A música foi composta por Gerardo Martín Peña, mestre de capela da catedral de Salamanca.

ABALANDO

Érguese a linda alborada
vistida de escentileos
e para que o amado vexa
abre as fiestras do ceo.
Refrega os ollos o sol,
espreguízase e lixeiro
pilla a súa amada e vaise
coela nas azas do vento.

Polos outos fenestrás
a parella entra no templo
e aos pes da Virxe da Barca
a pregar cae de xoennlos.

As Sombras agoniantes
acóchanse nos cornechos.

¡A noite tírase ao mar
chorando e morta de medo!

O retabro corusquea
de ouro, de lus e contento;
os apóstolos escisman
na ceifa dos envanxeos
cantan os anxos garridos,
gordos, risoños e ledos,
a redor da milagrosa

Raíña dos universos
que sorrí no camarín
entre brancos candieiros
e froriñas homildosas
de doce e lene recendo.

A Virxe deixa o milagre
fuxir do seu duro encerro,
e aló embaixo, diante dela,
con estrondo grave e rexo,
ponse soio a abanear
aquele enorme penedo ...

¡Pedra de abalar bieita
que foi nave noutro tempo!

“Monza de frores bravas para Nosa Señora da Barca”

PARADA 7: AS PEDRAS DA PUNTA DA BARCA

O culto ás pedras, así coma a outros elementos da natureza, aparece documentado dende tempos prehistóricos en diferentes culturas; manifestándose a través de insculturas rupestres, monumentos megalíticos, pedras figurativas, pedras fertilizantes, pedras adiviñatorias, etc.

As pedras de Muxía situadas na punta de Xaviña, deberon constituír un dos maiores lugares de culto litolátrico do noroeste peninsular. O seu poder de atracción mantívose vivo ao longo da historia, chegando ata os nosos días.

Son varias as funcións que se outorgaron a estas pedras. A maioría dos autores relaciónanas co culto á fertilidade, atribución que na actualidade non se percibe debido á persecución que foron sometidos este tipo de ritos pagáns á chegada do cristianismo.

Pedras da punta da Barca

No conxunto pétreo muxián a pedra de Abalar e a pedra dos Cadrís son as máis coñecidas, pero xa dende antigo aparecen tamén documentadas a do Temón e a dos Namorados.

Dende hai aproximadamente uns trinta anos os romeiros comezaron a atribuírlle propiedades curativas á denominada pedra da Cabeza.

Como xa indicamos anteriormente, polo seu afastamento costumista e popular, López Abente non fai alusión a estas pedras como lugar de adoración ou culto pagán e as súas atribucións con fins terapéuticos ou fecundantes. Tan só fai referencia á pedra de Abalar, e para iso, considéraa como un medium da Virxe que alerta das traxedias ou abala soa como sinal de verificación milagreira da Nosa Señora.

A PEDRA DA BARCA

Vin fuxir as brétomas
ao sopro do vento,
e cando escurrían
polo mar inmenso,
un saiaio salía, profundo,
do fondo penedo,
do penedo que agoira as traxedias
con tristes lamentos.

.....

Como un globo de fogo amostrouse
o sol no alto ceo,
e no branco tellado da Barca
reluceu con dourados reflexos.
Unha cântiga doce entoaron
mil gorxas no tempo,
e quedaron tranquilas as augas
do mar medoñento.

.....

Eu vin logo no mar un barquiño,
un barco baldeiro,
e un queixume sentín outra volta
do forte penedo.

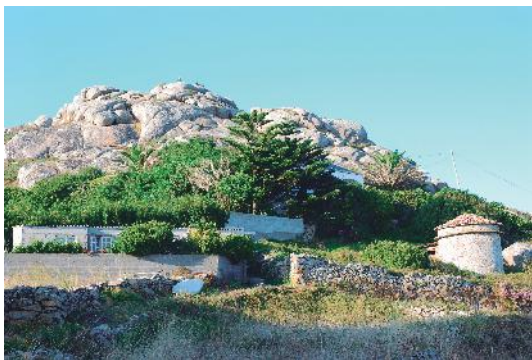

“Escumas da ribeira”

PARADA 8: O MONTE CORPIÑO

Este outeiro (68 m.), que destaca no medio da estreita península na que se asenta a vila de Muxía, é un lugar referencial para todos os muxiáns, e de aventuras e xogos de infancia. Ao se abeiro naceu este núcleo urbano e construíuse a súa igrexa parroquial. Por tal motivo non pasou desapercibido para López Abente, dedicándolle un dos seus poemas. Nel compara os seus sentimentos amorosos coas calidades dos penedos deste monte: "tristes, barudos e grandes". O monte Corpiño é o mellor miradoiro natural para observar Muxía e a paisaxe de arredor. Ao norte, temos o santuario da Barca e o cabo Vilán; ao leste, a ría e a praia de Leis e o Lago; ao sur, a vila muxiã, e ollando ao lonxe, o monte Facho; e ao oeste, a inmensidade do océano.

Monte Corpiño

Non sabemos se este monte era lugar dalgún rito pagán, pero como podemos observar desde moi antigo foi cristianizado cunha cruz de pedra, que antigamente se pintaba de branco.

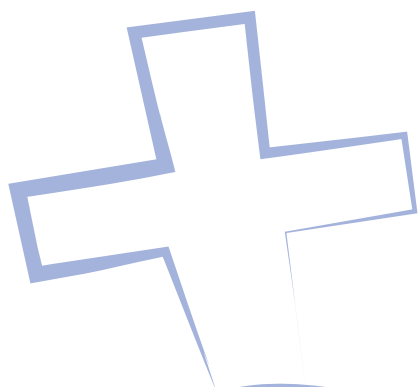
O seu nome pode deberse á aparición dalgún enterramento momificado e venerado posteriormente, recibindo o nome de corpiño. Esta veneración puido ter que ver coa orixe do santuario da Barca. Preto de aquí, en Chorente, temos este mesmo topónimo.

NO MONTE CORPIÑO

Penedos, altos penedos
do Corpiño vixiante;
sodes coma o meu amor,
tristes, barudos e grandes.
¡Cantas veces, cantas veces
dende o curuto en que estades
sufríchedes impasibres
o furor dos temporales!
Nin os ventos que arrincaron
doridas queixas aos mares,
nin as furias medoñentas
das frecuentes tempestades,
de movervos unha vez
penedos imperturbabres,
de movervos unha vez
foron hastra hoxe capaces;
que sodes, altos penedos
do Corpiño vixiante,
o mesmo que o meu amor
tristes, barudos e grandes.

“Escumas da ribeira”

PARADA 9: CAMIÑO E FONTE DA PEL

Este camiño que percorría a península muxiã pola parte oeste, tamén conducía ao santuario da Barca. Era un camiño secundario, e máis utilizado por romeiros que padecían enfermidades de tipo contaxioso. Denomínase así porque pasaba a carón da fonte da Pel, un manancial onde se lavaban os romeiros antes de chegar ao santuario. O pío rectangular que ten a fonte, formado por chantas de pedra, tamén se ten utilizado como lavañoiro.

Preto desta fonte está A Sala do Perello, un enorme penedo fendido pola erosión que non seu interior forma un pequeno habitáculo, do que se contan algunhas lendas, entre elas, a que di que alí viviu un xastre ou zapateiro. O nome de Perello, significa diaño ou demo, e polo tanto, ten connotacións anticristiãs. Este lugar estaba considerado prohibido para os nenos e de pecado para os maiores.

Fonte da Pel

Sala do Perello

A paisaxe de hortas cercadas con muros de pedra miúda, resulta curiosa e interesante. A súa finalidade era a de protexer os cultivos dos ventos e do salitre.

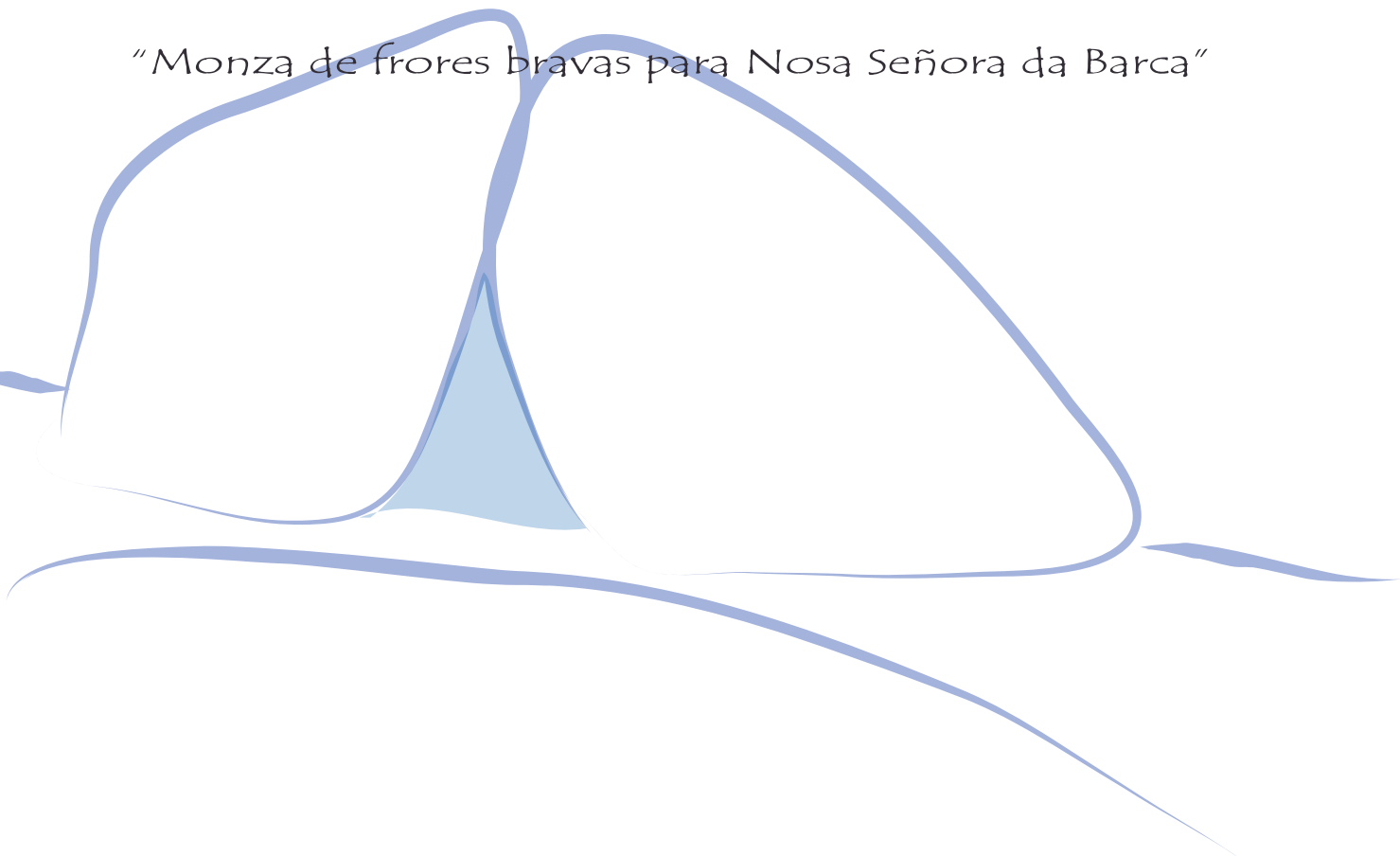
MOXENA

Polo camiño da Pel
vai para a Barca una nena
a ver se cura una pena
que padece por mor del.

Aos pés de Nosa Señora
que está embarcada no altar,
vese o vivo escentilar
das bágoas que a nena chora.
caí do louro camarín
un caravel alcendido:
roxo salaio fuxido
no alento dun serafín.

Polo camiño da Pel
volta san da Barca a nena,
e trai no peito a moxena
bermella dun caravel.

“Monza de frores bravas para Nosa Señora da Barca”

PARADA 10: O COÍDO E A CAMPOSA

A Muxía tradicional, o mesmo que moitos outros núcleos mariñeiros, viviu de costas ao mar. Un mar que foi a razón da súa existencia, pero ao mesmo tempo constituía o seu maior perigo.

En Muxía hai dous mares, o mar da ribeira que dá á ría, maino e máis repousado; e o mar do Coído, bravo e ameazante, que no inverno, como ben di López Abente, bate con furor contra os cons, sobe polas puntas, derruba as paredes das hortas e "corre polas rúas ribeiranas e tortas, antre as casas humildes dos mariñeiros bravos". O que o poeta describe no seu poema "O meu mar".

Nesta zona do Coído, aberta a ese mar valente e destemido, atópase a Camposa, "seca e árida". Unha chaira situada na parte occidental da vila, anteriormente zona de hortas, na actualidade, núcleo urbano que leva ese mesmo nome.

Neste espazo aberto e chairo foi onde se construíron as casas baratas e a maior parte dos edificios de servizos públicos: colexios, centro de saúde, cuartel da garda civil, pavillón polideportivo e edificio de servizos múltiples.

Mar do Coído

Durante a catástrofe do Prestige, ocorrida en novembro de 2002, as imaxes deste mar do Coído impregnado de chapapote que rompía contra o muro protector, deron a volta ao mundo e espertaron a conciencia de miles de voluntarios que acudiron a Muxía a colaborar na limpeza da costa.

O MEU MAR

Una nube de chumbo a tapar todo o ceo;
borraqueira e orballo que revoan no ar;
os inxentes penedos, xa tristesiros de seu,
espallando queixumes con dorido fungar;
os montes envolveitos na brétema sutil;
e as bocas desdentadas da furnas no cantil.

Escumas, ardentías,
atruxante balbor,
e, cal apocalípticas porfías
de cíclopes, vestiglos e xigantes
das vellás e varís mitoloxías,
os ecos trepidantes
do líquido elemento bruador.

iO mar!
iO meu mar!
iO mar que eu vexo,
nestes días de inverno,
gris, abalante,
inqueda, forte e rexo,
a cólera a roubar do fondo averno
e a bater na orelals, escumante
de rabia e de furore, nun épico loitar!

Este mar que derruba coas paredes das hortas,
desfaise contra os cons e sobe polos cabos;
que corre polas rúas ribeiranas e tortas
entre as casas homildes dos mariñeiros bravos.
este mar belicoso que a costa brava asedia,
que as ondas esnaquiça nunha branca fervenza
e en escumas de prata no cantil as destrenza...
É o gra creadore dunha eterna traxedia.

"Nemancos"

A CAMPOSA

Pouco á pouco fun andando hastra a Camposa,
hastra aquela camposiña seca e árida
sin frescuras, sin verdores,
sin fragancia,
cunhas herbas muchadiñas, muchadiñas e
tristeiras,
que, cativas, ali crecen sobre das areas brancas.
hastra aquela camposiña, como a diosa
doce e pálida
que coloquei nos altares agochados
no máis fondo das entranas,
fun andando, fun andando, fun andando
paseniño,
que á Camposa solitaria,
sin frescuras, sin verdores e coas herbas
muchadiñas,
simboliza á miña ialma.

"Escumas da ribeira"